

Quickscan natuurtoets

Quickscan natuurtoets 2 percelen Laan van Erica, Apeldoorn

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

AM Real Estate Development

Status

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets 2 percelen Laan van Erica, Apeldoorn

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
15-460	31 mei 2017	Definitief

Auteur(s)

M.A. (Martin) Heinen

Eindredactie

M. (Martijn) Bunschoek

Opdrachtgever

AM Real Estate Development

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Heinen, M.A. (2016). Quickscan natuurtoets 2 percelen Laan van Erica, Apeldoorn. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 15-460. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding en doelstelling	6
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	6
1.3 Algemene opzet onderzoek	7
2. Gebiedsbescherming	8
2.1 Natuurbeschermingswet	8
2.2 Nationaal natuurnetwerk	8
2.3 Overige natuurgebieden	9
3. Flora- en faunawet	11
3.1 Onderzoeksmethode	11
3.2 Flora	11
3.3 Vleermuizen	11
3.4 Grondgebonden zoogdieren	12
3.5 Broedvogels	13
3.6 Amfibieën	14
3.7 Overige soortgroepen	14
4. Geraadpleegde bronnen	15

Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling van dit onderzoek

In opdracht van AM Real Estate Development heeft Ecogroen op twee percelen aan de Laan van Erica in Apeldoorn een quickscan natuurtoets uitgevoerd. De percelen bestaan uit een grasland met bomenrijen, watergang en fietspad en een onverharde parkeerplaats met groenstrook en bomenrij. Er zijn plannen om de bomen op het grasland te kappen en de parkeerplaats in te richten voor grootschalige detailhandel.

Het onderzoek is gebaseerd op veldbezoeken op 9 en 15 januari 2016 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingrepen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en de vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming.

Beschermde gebieden

- Beide percelen liggen op een afstand van circa vijf kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe;
- Beide percelen liggen op circa 1.700 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk (GNN), onderdeel van het Nationaal natuurnetwerk;
- De beide percelen liggen in de groene wig 24 Zonnehoeve, die is vastgelegd in de Groene Mal, het gemeentelijk groenbeleid van de gemeente Apeldoorn.

Beschermde soorten

- Op beide percelen zijn geen beschermde planten of soorten van de Rode Lijst aanwezig of te verwachten;
- In de aanwezige bomen op beide percelen zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Belangrijke foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen worden niet verwacht;
- Verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen en te verwachten binnen de invloedssfeer van de plannen. Wel zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde, zoogdiersoorten (Ff-wet tabel 1) aangetroffen en te verwachten;
- Er zijn geen potentieel geschikte nestlocaties voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Wel zijn op beide percelen diverse algemene broedvogels van bomen en struweel broedend te verwachten;
- Zwaar beschermde amfibieën worden niet verwacht op de onderzochte percelen. Wel zijn enkele algemene en laag beschermde amfibieën voortplantend en overwinterend te verwachten;
- Op de onderzochte percelen zijn geen overige beschermde soorten of soortgroepen aangetoond of te verwachten.

Eindconclusie en aanbevelingen

- Voor projecten met een stikstofdepositie hoger dan 0,05 Mol/ha/jaar op een nabijgelegen Natura 2000-gebied is het noodzakelijk om vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet aan te vragen. Wij adviseren om voor dit bestemmingsplan een AERIUS-berekening uit te voeren;
- Een vervolgtrajec in het kader van het beleid ten aanzien van het GNN is niet noodzakelijk;
- Over de voorgenomen kap van bomen op het terrein zal mede met het oog op het gemeentelijk beleid overleg met de gemeente plaatsvinden;
- Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring van nestelende vogels wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden;
- Voor aanwezige en te verwachten laag beschermde zoogdieren en amfibieën geldt, bij ruimtelijke ingrepen, vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet. Het nemen van verplichte vervolgstappen is voor deze soorten in deze situatie dan ook niet aan de orde.

1. Inleiding

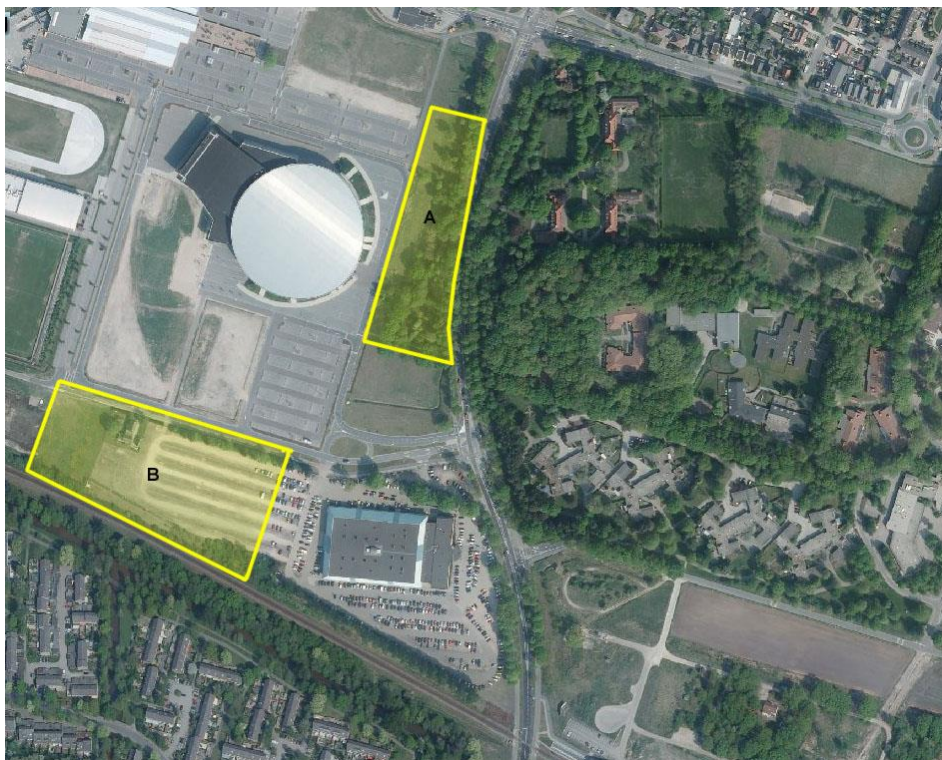
1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van AM Real Estate Development heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets op twee percelen uitgevoerd aan de Laan van Erica in Apeldoorn.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het beleid ten aanzien van het Nationaal natuurnetwerk (NNN) verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming. Een toelichting op de genoemde wetgeving is gegeven in bijlage 1.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het onderzoeksgebied bestaat uit twee percelen (zie figuur 1.1). Het eerste perceel (A) ligt evenwijdig aan de Laan van Erica en betreft grasland, een watergang en een fietspad. In het grasland en in de berm naast het fietspad staan enkele bomenrijen. Het tweede perceel (B) betreft een onverharde parkeerplaats van de Americahal met langs de zuidzijde een bomenrij/struweel evenwijdig aan de spoorlijn en een smalle strook opgaande beplanting langs de noordzijde. Er zijn plannen om de bomen in het grasland van perceel A en in de aangrenzende berm te kappen en de parkeerplaats (perceel B) in te richten voor grootschalige detailhandel, waarbij enige beplanting langs de spoorlijn wordt gekapt.

Figuur 1.1: Ligging onderzoeksgebied (binnen de gele omlining). Bron luchtfoto: Provincie Gelderland (2014).

1.3 Algemene opzet onderzoek

De voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op twee locatiebezoeken, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

2. Gebiedsbescherming

2.1 Natuurbeschermingswet

*In de **Natuurbeschermingswet 1998** (Nb-wet) is de bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) en Beschermde Natuurmonumenten ondergebracht. Beoordeeld dient te worden of ingrepen/activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden.*

Perceel A ligt op een afstand van circa 5 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe en perceel B op een afstand van 4.700 meter. De beschermde waarden van de Veluwe zijn vastgelegd in 34 instandhoudingsdoelen: 17 habitattypen, zeven habitatsoorten en tien broedvogelsoorten.

Gezien de afstand en de aard van de ingrepen zijn mogelijk negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen en soorten van Natura 2000-gebied Veluwe, als gevolg van een mogelijk verhoogde stikstofdepositie door verwarming en verkeersbewegingen.

In deze situatie adviseren wij om met het rekenprogramma AERIUS de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Veluwe in beeld te brengen voor de huidige feitelijke situatie en de beoogde situatie. Voor projecten met een stikstofdepositie hoger dan 0,05 Mol/ha/jaar op Natura 2000-gebied Veluwe is het noodzakelijk om vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet aan te vragen. Wij adviseren om voor het bestemmingsplan een nadere beoordeling t.b.v. stikstofdepositie uit te voeren.

2.2 Nationaal natuurnetwerk

*De bescherming van het **Nationaal natuurnetwerk** (NNN, de voormalige EHS) komt voort uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen de groene contouren van het Gelders Natuurnetwerk (GNN, onderdeel van het NNN) geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN niet toegestaan is, tenzij er sprake is van het ontbreken van reële alternatieven en redenen van groot openbaar belang. Wanneer niet teruggevallen kan worden op het tenzij-gedeelte van het beschermingskader, zal aangetoond moeten worden dat door de plannen de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN niet significant aangetast worden.*

Beide percelen liggen op circa 1.700 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk (GNN; bron: Provincie Gelderland 2014). Dit is aanwezig in Het Woudhuis, aan de oostkant van Apeldoorn. Het GNN kent geen externe werking waardoor een verdere toetsing aan het beleid niet aan de orde is.

2.3 Overige natuurgebieden

Provinciaal beleid

Buiten de bescherming van de Natuurbeschermingswet en het NNN bevinden zich ook natuurgebieden die beschermd zijn middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt.

Het onderzoeksgebied ligt niet in gebieden met bijzondere natuurwaarden buiten het NNN. Er is geen sprake van ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied in het onderzoeksgebied.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk groenbeleid is neergelegd in de Groene Mal (Gemeente Apeldoorn 2002a,b), dat het groene kader is waarbinnen andere ruimtelijke functies een plaats krijgen (zie figuur 2.1 volgende pagina). Behoud en versterking van het groen in Apeldoorn heeft een hoge prioriteit. In de Groene Mal zijn doelstellingen geformuleerd die gericht zijn op drie niveaus (zie kader 2.1). De Groene Mal richt zich bij de ontwikkeling expliciet op zeven belangrijke groene structuren in de stad. Dit zijn de beken en sprengen, de kanaalzone, de lanen, de parken, de grote groengebieden, de weteringen en de groene wiggen.

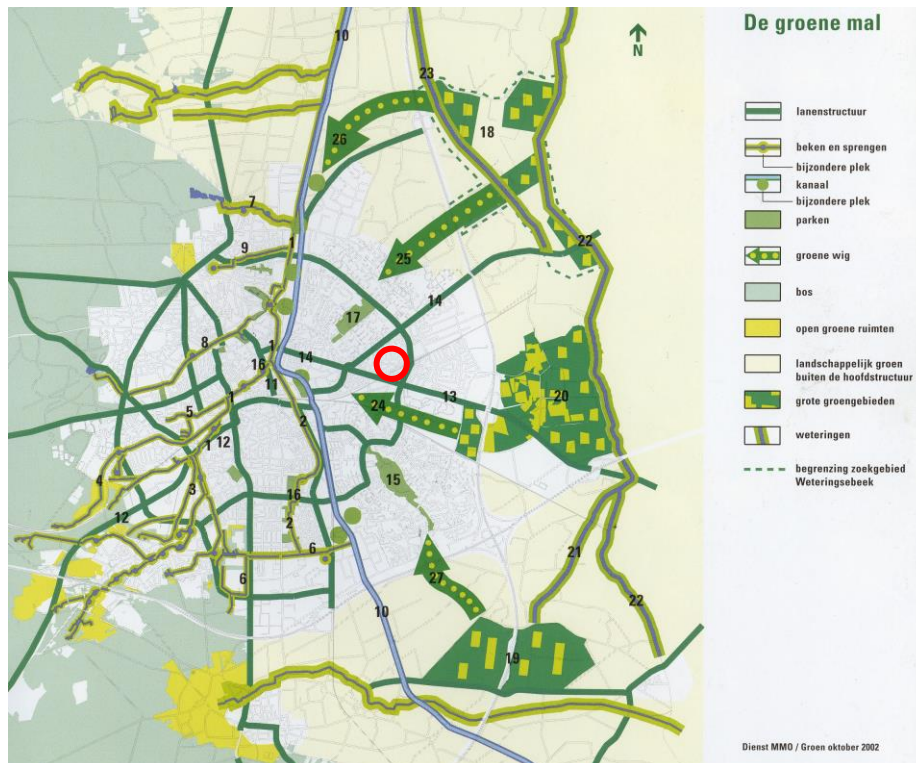
Kader 2.1 Niveaus Groene Mal Apeldoorn (bron: Gemeente Apeldoorn 2002a,b).

Het eerste niveau is gericht op de *verweving* van de stad met het landschap: in de stad betreft de verweving van het groen met de westelijk gelegen Veluwe en het groen in (voormalig) agrarisch gebied aan de oostzijde. In het westen verloopt de overgang van stad naar bos vrijwel zonder barrières. De oostkant daarentegen heeft de meeste versterking van het groen nodig, wat tot gevolg heeft dat de meeste projecten uit de Groene Mal op dit deel van de stad gericht zijn.

Het tweede niveau is de *verbinding* van de stad met het omringende landschap. Aan de oostzijde zijn het de groene wiggen, geconcentreerde groencomplexen die de stad vanuit het landelijke gebied binnenlopen.

Het derde niveau is de *dooradering* van de stad met blauwe en groene structuren, door middel van het sprengen- en bekensysteem alsmede het complex van bos- en bomenlanen met daaraan gelegen parken.

Beide percelen maken deel uit van de groene wig 24: Zonnehoeve, die loopt via Groot Schuylenburg en de verbinding vormt tussen het oostelijk gelegen Landgoed Woudhuis (nummer 20 in figuur 2.1 volgende pagina) en de stad. De realisatie van deze groene wig loopt gelijk op met de ontwikkeling van het omliggende gebied ten behoeve van uitbreiding van de stad (Gemeente Apeldoorn 2002b). In het vigerende bestemmingsplan De Voorwaarts dat is vastgesteld in 2011 en laatstelijk is gewijzigd in 2013, heeft perceel A deels de bestemming 'bos' en de bestemming 'verkeer- en verblijfsgebied'. De bestemming van perceel B is 'gemengd' en 'verkeer'. Voor het overige voorziet het westelijk deel van het plangebied (waar de nieuwe bestemmingen gemengd – met onder meer grootschalige detailhandel- zijn voorzien) niet in groene bestemmingen. In het aan de zuidzijde van de Voorwaarts belendende plangebied (bestemmingsplan Stadsdeel Zuid Oost de Maten) is ter plaatse van de spoorlijn die de beide plangebieden scheidt voorzien in een ontwikkelde, brede groencorridor bestaand uit onder meer bomen, struikgewas en een waterloop. Over de groenvoorzieningen op het Voorwaartsterrein zal mede met het oog op de Groene Mal overleg met de gemeente moeten worden gepleegd.

Figuur 2.1: Ligging onderzoeksgebied(rode cirkel) ten opzichte van de Groene Mal. Bron: Gemeente Apeldoorn (2002a,b).

3. Flora- en faunawet

*De **Flora- en faunawet** verplicht om bij ruimtelijke ingrepen of andere nieuwe activiteiten, na te gaan of er negatieve effecten kunnen optreden op exemplaren of het leefgebied van beschermde plant- en diersoorten. Optredende negatieve effecten dienen zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd te worden. Voor schade aan strikt beschermde soorten kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van Economische Zaken.*

3.1 Onderzoeksmethode

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op twee locatiebezoeken op 9 en 15 januari 2016. Tijdens de veldbezoeken is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaardere beschermde soorten (tabel 2- en 3-soorten). In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die op de onderzochte percelen en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

3.2 Flora

Perceel A bestaat hoofdzakelijk uit een grasveld met een rij oude Zomereiken en een gemengde rij oude Zomereiken en Beuken, een recent gegraven watergang, een verhard fietspad en bermen. Ook zijn er jonge Berken aangeplant. De vegetatie bestaat voornamelijk uit plantensoorten van droge, matig voedselrijke graslanden van het Glanshaververbond. De watergang is vrijwel onbegroeid. Perceel B betreft een onverhard parkeerterrein met een groenstrook langs de spoorlijn en een smalle strook opgaand hout aan de westkant van het terrein. De vegetatie bestaat voornamelijk uit planten van betreden, ruderaal plaatsen en voedselrijk grasland. In de houtopstand en groenstrook komen Fijnspar, Zomereik, Rode kornoelje en Lijsterbes voor.

In beide percelen zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor deze plantensoorten is niet aan de orde is.

3.3 Vleermuizen

Het is belangrijk om voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen duidelijkheid te hebben over het al of niet voorkomen van vleermuizen. Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet verstoord of vernietigd mogen worden en dat in geval van onvermijdelijke schade (mogelijk) ontheffing aangevraagd moet worden bij het ministerie van EZ.

Potentiële vaste verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera. De bomen op beide percelen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van holten en spleten die mogelijk geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Enkele bomen evenwijdig aan het fietspad op perceel A hebben holten. Uit onderzoek met een ladder en lamp blijkt dat deze echter niet geschikt zijn voor vleermuizen. De holten waren vol gewaaid met blad, te ondiep of te tochtig. De bomen op perceel B hebben geen potentieel geschikte holten en spleten. Ten aanzien van vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn geen juridische vervolgstappen aan de orde.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden of winterverblijven trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

De bomenrijen op perceel A zijn geen onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen. De bomenrij langs de spoorlijn op perceel B maakt mogelijk wel deel uit van een vliegroute. Bij de herinrichting als locatie voor detailhandel is het aannemelijk dat bomen worden gekapt. Aangezien aan de zuidzijde van de spoorlijn, evenwijdig aan de bomenrij, ook een brede boomgordel aanwezig is, kan deze gordel als alternatief dienen voor een eventuele vliegroute. Er is geen sprake van schade aan een (belangrijke) vliegroute van vleermuizen, ook hier zijn daarom geen vervolgstappen nodig.

Foerageergebieden

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Beide percelen worden naar verwachting gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zijn er echter geen negatieve effecten te verwachten op essentieel belangrijke foerageergebieden van vleermuizen omdat er voldoende foerageergebied in de omgeving aanwezig is. Ook na uitvoering van de ingrepen blijven de gebieden geschikt als foerageergebied.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Op beide percelen en de directe omgeving zijn diverse vaste verblijfplaatsen van laag beschermde (Ff-wet tabel 1-soorten), kleine grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten zoals Rosse woelmuis, Bosmuis, Bosspitsmuis *spec.*, Huisspitsmuis en Mol. Leefgebied of sporen die duiden op de aanwezigheid van (vaste verblijfplaatsen van) zwaardere beschermde zoogdieren (bijvoorbeeld Steenmarter en/of Eekhoorn) zijn niet aangetroffen en worden op basis van het veldonderzoek en de terreingesteldheid ook niet verwacht.

Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele laag beschermde grondgebonden zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart - augustus). De minst schadelijke periode is september - november (mits vorstvrij).

3.5 Broedvogels

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Op beide percelen zijn geen (potentiële) jaarrond beschermde nesten van broedvogels aangetroffen, ook niet binnen de invloedsfeer van de plannen.

Overige broedvogels

Op de onderzochte percelen is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten van bomen en struweel zoals Ekster, Gaai, Winterkoning, Heggenmus, Merel, Roodborst, Tjiftjaf, Vink, Turkse tortel en Houtduif.

Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring van nestelende vogels wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periode tussen half juli en half december, is het wel van belang om na te gaan of nog bewoonde nesten van bijvoorbeeld Houtduif en/of Turkse tortel aanwezig zijn binnen de invloedsfeer van de

plannen. Houtduif en Turkse tortel kunnen respectievelijk tot half november en tot in december broedend aanwezig zijn.

3.6 Amfibieën

De recent gegraven watergang langs perceel A is vanwege de afwezigheid van vegetatie marginaal geschikt als voortplantingswater voor amfibieën. Overige voortplantingswateren ontbreken. Strikt beschermde amfibieën ontbreken binnen de onderzochte percelen en directe omgeving. Ook overwintering van strikt beschermde soorten is niet te verwachten. Op beide percelen is wel een aantal algemeen voorkomende, laag beschermde amfibieën overwinterend te verwachten zoals Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander (Ff-wet tabel 1).

Bij de realisatie van de plannen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van genoemde laag beschermde amfibieënsoorten verloren gaan. Voor deze soorten geldt echter automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.

3.7 Overige soortgroepen

Op beide percelen zijn geen beschermde reptielen, vissen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten. Wegens de afwezigheid van geschikt biotoop ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor deze soort(en)groepen en worden ze dan ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen is niet nodig.

4. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bekker J.P, P. Twisk & A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. Uitgegeven door de KNNV en VZZ.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse fauna 9. nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate survey – Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Gemeente Apeldoorn (2002a). De Groene Mal van Apeldoorn, deel 1.

Gemeente Apeldoorn (2002b). Gaan voor groen. De Groene Mal van Apeldoorn, deel 2.

Gemeente Apeldoorn (2012). Bestemmingsplan De Voorwaarts.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2006). Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk gebied.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014). Soortenstandaard Huismus Passer domesticus. Versie 2.0.

Internet

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Provincie Gelderland (2014). Atlas Gelderland (<http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/>)

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen)

Telmee.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)

Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)

Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5. Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch

vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO.

Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

Bescherming van flora en fauna (b)

Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn¹ en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

¹ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten.